

Oameni de Piatră

Statuia Generalului
Charles de Gaulle

Statuia lui Iuliu Maniu

Statuia lui
Alexandru Lahovary

Statuia Monseniorului
Vladimir Ghika

Bustul lui
Nicolae Iorga

Statuia lui I.C. Brătianu

Statuia lui
Barbu Ștefănescu Delavrancea

© Primăria Sectorului 1

www.oamenidepiatra.ro

Primăria Sectorului 1 al Municipiului București, Șos. București - Ploiești 9 - 13
Telefoane Centrală: 021 319 10 13-17; Fax Registratură Generală: 021 319 10 06
Email Registratură Generală: registratura@primariasector1.ro
www.primariasector1.ro

Regio - Programul Operațional Regional sprijină modernizarea României
prin oferirea de oportunități de finanțare
pentru proiecte din toate regiunile de dezvoltare ale țării.

Regio
PROGRAMUL OPERAȚIONAL REGIONAL

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Investim în viitorul tău! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională.

OAMENI DE PIATRĂ

Primăria Sectorului 1 al Municipiului București
Ianuarie 2013

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Oameni de Piatră

Statuia Generalului
Charles de Gaulle

Statuia lui Iuliu Maniu

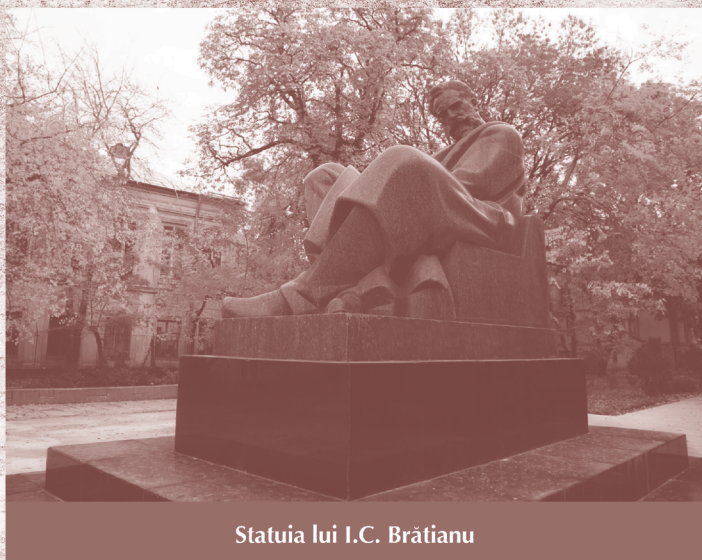
Statuia lui
Alexandru Lahovary

Statuia Monseniorului
Vladimir Ghika

Bustul lui
Nicolae Iorga

Statuia lui I.C. Brătianu

Statuia lui
Barbu Ștefănescu Delavrancea

Cuprins

Oameni de Piatră	6
Statuia lui Barbu Ștefănescu Delavrancea	10
Statuia Monseniorului Vladimir Ghika	19
Bustul lui Nicolae Iorga	28
Statuia lui Alexandru Lahovary	37
Statuia lui Iuliu Maniu	48
Statuia lui I.C. Brătianu	59
Statuia Generalului Charles de Gaulle	70
Bibliografie	82

Oameni de Piatră

Proiectul „Oameni de Piatră” este un proiect al Primăriei Sectorului 1, finanțat prin Programul Operațional Regional 2007-2013, care și-a propus creșterea gradului de vizibilitate a șapte monumente comemorative de pe teritoriul Sectorului 1. Obiectivele incluse au o deosebită valoare turistică și au fost declarate monumente istorice ale patrimoniului cultural național. Lucrări ale unor sculptori renumiți, statuile sunt evocări ale unora dintre cele mai mari personalități ale istoriei și culturii românești, dar și universale. Din proiectul de promovare turistică „Oameni de Piatră” fac parte Statuia lui Barbu Delavrancea, Statuia Monseniorului Vladimir Ghika, Bustul lui Nicolae Iorga, Statuia lui Alexandru Lahovary, Statuia lui Iuliu Maniu, Statuia lui I.C. Brătianu și Statuia Generalului Charles de Gaulle.

Întrucât sunt unele dintre cele mai frumoase și mai importante monumente ale Sectorului 1, dar și ale Bucureștiului, obiectivele formează un nou traseu turistic dedicat lor, care urmărește îmbunătățirea ofertei turistice, dar și popularizarea acestor obiective pe plan local și național.

Informații suplimentare la www.oamenidepiatra.ro

Statuia lui Barbu Șt. Delavrancea

Bustul realizat în piatră de sculptorul Corneliu Medrea în anul 1920 este o evocare a marelui scriitor român Barbu Ștefănescu Delavrancea și a fost amplasată în apropierea Parcului Kiseleff în anul 1957.

Barbu Ștefănescu Delavrancea a fost una dintre cele mai importante prezențe literare din România sfârșitului de secol XIX și început de secol XX, fiind apreciat ca un mare prozator și dramaturg, gazetar, orator, om politic și avocat român. În toate aspectele vieții și ale preocupărilor sale, Delavrancea manifestă prețuire pentru natura omului simplu și o deosebită apreciere pentru averea spirituală a țăranului român și simplitatea nealterată a vieții sale, aproape de natură și de Dumnezeu.

Statuia Monseniorului Vladimir Ghika

Cunoscut și sub numele de Monseniorul Ghika, Vladimir Ghika a fost un prinț, diplomat, scriitor și preot român, activitatea sa desfășurându-se în toate mediile sociale. Este menționat ca fiind un promotor în diverse domenii și unul dintre precursorii ecumenismului.

A fost unul dintre pionierii apostolatului laical și s-a dedicat acțiunilor de caritate, punând bazele marelui spital și sanatoriu Sf. Vincențiu de Paul. A întemeiat primul spital gratuit din România și prima ambulanță.

Pentru a reprezenta cât mai bine spiritul Monseniorului Ghika, sculptorul Gheorghe Anghel a exagerat liniile verticale ale lucrării, inspirând măreția celui înfățișat. Alungirea este unul dintre elementele care reconstituie atmosfera bizantină a lucrării. Statuia a fost expusă la Muzeul Național de Artă din București, iar din anul 2004 a fost amplasată în scuarul din apropierea bisericii franceze „Sacre Coeur”.

Bustul lui Nicolae Iorga

Statuia renumitului istoric român Nicolae Iorga (1871-1940) este amplasată în fața Institutului de Istorie cu același nume, din București. Lucrarea sculptorului Ion Irimescu îl evocă pe marele profesor, care veghează asupra viitoarelor generații de istorici, amintind în același timp de viața și activitatea uneia dintre marile personalități ale culturii românești.

Nicolae Iorga a avut o carieră prodigioasă ca istoric, critic literar, documentarist, dar a fost cunoscut și ca dramaturg, poet, enciclopedist și memorialist. A ocupat funcții importante în conducerea țării, fiind pe rând ministru, parlamentar și prim-ministru. A fost, de asemenea, profesor universitar și membru activ al Academiei Române. Activitatea sa ca medievalist, bizantinist, romanist, slavist, istoric al artelor și filozof al istoriei este cunoscută chiar și în afara granițelor României.

Statuia lui Alexandru Lahovary

Statuia lui Alexandru Lahovary din București a fost realizată de sculptorul francez Marius Jean Antonin Mercié (1845-1916) și a fost inaugurată în 1901, în Piața Lahovary din București. Monumentul din bronz îl ilustrează pe celebrul om politic în postură oratorică. Marius Jean Antonin Mercié (1845-1916), a fost un cunoscut sculptor și pictor francez, membru al Academiei franceze (din 1891) și președinte al Societății Artiștilor Francezi.

Alexandru Lahovary (1840-1897) a fost un om politic și orator român. S-a născut într-o familie înstărită, iar acest lucru i-a creat avantajul unei educații înalte. A absolvit liceul și facultatea de Drept la Paris, luându-și doctoratul în științe juridice în anul 1865, înainte de a reveni în România. A avut o carieră politică remarcabilă, ocupând diferite funcții de ministru în guvernele României. Discursurile sale de senator și deputat în Parlamentul României constituie adevărate modele de oratorie.

Statuia lui Iuliu Maniu

Monumentul lui Iuliu Maniu din București (amplasat în Piața Revoluției în anul 1999) a fost realizat și turnat în bronz de sculptorul Mircea Corneliu Spătaru.

Iuliu Maniu a fost unul din cei mai importanți oameni politici dintre cele două războaie mondiale. Victimă a regimului comunist din România, Iuliu Maniu a întruchipat pentru mulți români, în timpul anilor grei ai dictaturii comuniste, simbolul speranței și al dorinței de libertate.

Mircea Corneliu Spătaru (1937-2011) a fost un renumit sculptor, pictor și ceramist român. A absolvit în 1962 Institutul de Arte Plastice „Ion Andreescu” din Cluj-Napoca. A fost profesor de liceu, profesor universitar și, între 1990 și 2004, rector al Universității Naționale de Arte din București. Și-a făcut debutul artistic la Cluj Napoca cu o expoziție de desene. Între anii 1965-1970 participă la expoziții de grup la București și la Expoziții de Stat. Se stabilește apoi în Capitală, unde organizează prima expoziție personală în 1990.

Statuia lui I.C. Brătianu

Cunoscut om politic, prim-ministru al României, președinte al Partidului Național Liberal și membru de onoare al Academiei Române, Ion I. C. Brătianu (1864-1927) a fost una dintre personalitățile controversate din istoria României, cu un parcurs politic fulminant și o reală vocație de conducător. A perceput încărcătura numelui său ca pe un avantaj, pe care se simțea obligat să îl onoreze.

Vreme de două decenii, Ion I.C. Brătianu a modelat viața politică românească, iar clasa politică i-a dat ascultare. Însuși Regele Ferdinand I era puternic influențat în deciziile sale de părerile liderului liberal. Istoricii l-au numit unul dintre, dacă nu chiar cel mai mare om politic și bărbat de stat al României din toate timpurile, „o adevărată școală politică”.

Statuia Generalului Charles de Gaulle

Monumentul din bronz închinat marelui general francez Charles de Gaulle este amplasat la intrarea în Parcul Herăstrău și a fost realizat de sculptorul Mircea Corneliu Spătaru. Statuia are o greutate de aproximativ șapte tone și îl reprezintă pe general coborând câteva trepte, spre piața care-i poartă numele. Dezvelirea oficială a statuii a avut loc în anul 2006, cu ocazia celui de-al XI-lea Sommet al Francofoniei. La ceremonie a participat și delegația primarilor din orașele francofone, aflați în vizită la București cu prilejul reuniunii. Pe amplasamentul actual al statuii s-a aflat, între 1951 și 1962, Statuia lui Stalin din București.

Charles de Gaulle (1890-1970) a fost general și om politic francez care în timpul ocupației germane a Franței, a creat la Londra mișcarea de rezistență „Franța Liberă” (1940). A fost șef al guvernului provizoriu (1944-1946), prim-ministru (1958-1959) și președinte al Franței (1959-1969).

Statuia lui Barbu Șt. Delavrancea

Bustul din parcul Kiseleff realizat în piatră de sculptorul Corneliu Medrea în anul 1920 este o evocare a marelui scriitor român Barbu Ștefănescu Delavrancea și a fost amplasată în anul 1957.

Barbu Ștefănescu Delavrancea a fost una dintre cele mai importante prezențe literare din România sfârșitului de secol XIX și început de secol XX, fiind apreciat ca un mare prozator și dramaturg, gazetar, orator, om politic și avocat român. În toate aspectele vieții și ale preocupărilor sale, Delavrancea manifestă prețuire pentru natura omului simplu și o deosebită apreciere pentru averea spirituală a țaranului român și simplitatea nealterată a vieții sale, aproape de natură și de Dumnezeu.

S-a născut la București, în anul 1858, într-o familie modestă. A învățat la Școala Domnească în clasele primare, apoi s-a înscris la Liceul „Sf. Sava”, unde are norocul să studieze sub îndrumarea celor mai mari profesori pe care îi avea Bucureștiul acelor ani (Vasile Ștefănescu, D.A. Laurian și Anghel Demetrescu). Setea de cunoaștere, ușurința cu care învăța și talentul cu care fusese înzestrat îl face remarcat în fața dascălilor săi. După absolvirea liceului, în 1877, Delavrancea devine student al Facultății de Drept. În această perioadă, 1876-1877, realizează primele sale încercări literare.

*Amplasare: 1957 • Autor: Cornel Medrea
Material: piatră • Locație: Parcul Kiseleff*

În al doilea an de facultate publică versuri în *România liberă*, iar 1878 debutează cu primul său volum de poezie, intitulat „*Poiana Lungă. Amintiri*”. Volumul primește cronici bune, criticii literari salutând acest debut în reviste precum *Viața literară*, *România liberă* sau *Familia*. În ultimii ani de facultate, în perioada 1880-1882, publicase în *România liberă* foiletoanele *Zig-Zag*, sub pseudonimul *Argus*. La scurt timp are loc și debutul literar propriu-zis, cu nuvela *Sultănica*, publicată în martie 1883, de asemenea, în *România liberă*. După absolvirea facultății în 1882 și trecerea examenului de licență (a cărei teză o publică în același an), scriitorul pleacă la Paris pentru perfecționarea studiilor juridice. Timpul petrecut la Paris îi oferă posibilitatea de a se apropia de operele lui Balzac, Flaubert și, mai ales, Emile Zola, iar asta îl va determina pe Delavrancea să caute o modalitate care să-i evidențieze mijloacele de observare a vieții sociale. Primit cu entuziasm, noul curent al naturalismului va trece în registru particular ceea ce fusese general până atunci, de la normal la patologic și la viața biologică, aspecte pe care le regăsim în *Trubadurul*, *Iancu Moroi* și *Paraziții*. După întoarcerea de la Paris, în 1885, publică volumul de nuvele *Sultănica*.

După revenirea în țară, Barbu Delavrancea a început să fie popular în mediile literare ale anilor 1884-1885 și devine redactor colaborator la *România liberă*, unde i-a avut colegi pe Alexandru Vlahuță și Duiliu Zamfirescu.

Pe lângă cronici muzicale și plastice, nuvele și povestiri din *Sultănică*, scriitorul publică *Șuier*, *Fanta-Cella*, *Iancu Moroi*, *Răzmirița*, *Palatul de cleștar* și *Odinioară*, apoi *Trubadurul* (1886) și una dintre marile sale capodopere, *Hagi Tudose* (1887). *România liberă* îl desemnează reprezentant al publicației la aniversarea Junimii de la Iași, prilej cu care Delavrancea va publica reportajele *Ultimele știri și Iași și Banchetul junimiștilor*. Cu aceeași ocazie îl cunoaște pe I.L. Caragiale. Mai târziu, în 1886, îi cunoaște în cercul de la *Convorbiri literare* pe Vasile Alecsandri (pe care-l admira pentru pastelurile sale) și Titu Maiorescu. Din 1885 începe să colaboreze cu ziarul *Drepturile Omului* și, ulterior, cu revista *Literatură și știință* (condusă de C.D. Gherea).

Fondează ziarul *Epoca*, apoi devine redactor-șef al publicației. Aici lucrează din nou cu Alexandru Vlahuță și îl cunoaște pe Anghel Demetrescu. Din 1888, Delavrancea colaborează cu ziarele *Democrația* și *Voința națională*, care-i oferă posibilitatea de a se face remarcat pentru articolele sale. Continuă să scrie critică muzicală și dramatică (în ziarul *Epoca*), întrecându-se în opinii cu Titu Maiorescu. În paginile revistei *Lupta literară* publică prima variantă a nuvelei *Hagi-Tudose* (1887). Se conturează tot mai bine realismul critic al nuvelistului, demonstrând că stăpânește fără cusur tehnica portretului. La *Lupta literară* colaborează cu Alexandru Vlahuță, Constantin Mille, Petre Ispirescu și Artur Gorovei. În paginile acestei reviste, Delavrancea folosește două pseudonime foarte puțin cunoscute și deloc menționate în bibliografii: Fra Barbaro și Minchio. În biblioteca Academiei Române există singurele două numere ale acestei publicații. Activitatea jurnalistică la revista *Lupta literară* (1887) este un moment important în biografia scriitorului, pentru că aici Delavrancea își expune vehement opiniile în probleme de critică și istorie literară, dezvoltând dese polemici cu Titu Maiorescu.

Delavrancea începe să scrie la *Revista nouă* și devine redactor permanent al ziarelor *Democrația* și *Voința națională*, arătându-se tot mai preocupat de viața politică. Continuă să publice în săptămânalul *Vieța* condus de Al. Vlahuță și, mai târziu, de Alecu Urechia.

De-a lungul activității sale publicistice, Delavrancea a publicat o serie întreagă de articole din care răzbate o perpetuă eferescență intelectuală, scriitorul fiind interesat să-și exprime părerile în materie de artă, de limbă și de literatură. În cronicile sale, Barbu Delavrancea va participa activ la susținerea creației dramatice originale. De aceea, el va descoperi cu bucurie operele lui Mihail Sadoveanu, Gala Galaction sau D. D. Pătrășcanu.

Cu o activitate impresionantă în proză și dramaturgie, dovedindu-se un talentat gazetar, avocat și orator, permanent implicat în evenimentele politice și culturale ale orașului, Barbu Ștefănescu Delavrancea devine în anul 1899 primar al Bucureștiului. Însă această realizare nu va umbri în niciun fel rolul și locul său în literatură, mai ales datorită măreției operei *Hagi-Tudose* și dramei *Apus de soare*. În mai 1912, este ales membru al Academiei Române, ca o recunoaștere a întregii sale activități literare.

BARBU
DELAVRANCEA
1858-1918

De-a lungul activității sale literare, Barbu Ștefănescu Delavrancea a scris nuvele și povestiri (*Sultănica, Apă și foc, Sorcova, Odinioară, De azi și de demult, Văduvele, Liniște, Paraziții, Trubadurul, Hagi-Tudose, Bursierul, Șuier, Răzmerița* și multe altele), basme (*Neghinița, Palatul de cleștar, Moș Crăciun* etc.), proză poetică (*Nu e giaba cafea, Fanta-Cella, Sentino, Sadi-el-Mahib*) și dramaturgie (*Trilogia Moldovei – Apus de soare, Vișorul și Luceafărul, A doua conștiință, Irinel, Hagi-Tudose*).

Pe lângă cariera literară, dramaturgică, jurnalistică și politică, Barbu Șt. Delavrancea s-a afirmat și în oratorie, dovăndindu-se atât de priceput, încât Titu Maiorescu îl numea „*flara cuvântului*”. Alături de Nicolae Iorga, Take Ionescu sau Nicolae Titulescu, Barbu Delavrancea a conturat prin discursurile sale modele ale genului oratoric. Dintre acestea, merită amintite *Inocent* (1902), *Din estetica poeziei populare* (1913), *Patrie și patriotism* (1915), *Pământ și drepturi* (1917).

Sculptorul Corneliu Medrea s-a născut în 1888, a făcut liceul la Alba Iulia și la Școala de Arte și Meserii din Zlatna, apoi a urmat cursurile Școlii de Arte Decorative din Budapesta (1905-1912), unde a avut ocazia să lucreze în atelierul sculptorului G. Zala, avându-i ca profesori pe J. Matray, G. Maroti și A. Ligety. Între anii 1912-1913 călătorește prin Europa (Viena, Dresda, Leipzig, Muchen) și vizitează diferite muzee de arte plastice.

Începând din anul 1914 a participat la Saloanele Oficiale din București, la expozițiile grupărilor „Tinerimea artistică”, „Arta română” etc. A expus, de asemenea, la Bienala din Veneția (în anii 1928, 1938, 1956 și 1958) și la o serie de alte evenimente artistice în afara țării. În 1920 a expus în prima sa expoziție personală. Între 1930-1938, împreună cu Ion Jalea, realizează reliefurile pentru Mausoleul de la Mărășești, iar în 1955 a fost ales membru corespondent al Academiei Române.

În 1933, după dispariția lui Dimitrie Paciurea, Corneliu Medrea este numit profesor la catedra de sculptură a Academiei de Arte Frumoase din București (1939-1964). În februarie 1948 donează Statului majoritatea operelor sale de artă în vederea organizării Muzeului Medrea, care avea să fie deschis în 1957. Muzeul are în colecția sa peste 300 de lucrări de sculptură, grafică, obiecte și documente cu valoare memorială. În interior pot fi admirate sculpturile artistului (portrete, alegorii, nuduri, torsuri etc.) realizate în stilul reprezentativ al lui Corneliu Medrea, cu atenție pentru cultivarea formelor pline, robuste, cu scopul simplificării realității.

BARE
DEL AVRA
1858-19

BU
ANCEA
918

Statuia Monseniorului Vladimir Ghika

Cunoscut și sub numele Monseniorul Ghica, Vladimir Ghika a fost un prinț, diplomat, scriitor și preot român, activitatea sa desfășurându-se în toate mediile sociale. Este menționat ca fiind un promotor în diverse domenii și unul dintre precursorii ecumenismului.

S-a născut în anul 1873 (în ziua de Crăciun), la Constantinopol (astăzi Istanbul) și a fost nepotul ultimului domnitor al Moldovei, principele Grigore Ghika Vodă (1849-1856). Tatăl său a fost generalul de divizie Ioan Ghika (ministru plenipotențiar), iar mama, Alexandrina Moret de Blaremborg, descendentă din Henric al IV-lea, regele Franței. A fost botezat ortodox, conform dorinței mamei sale, credincioasă devotată a Bisericii Ortodoxe.

*Amplasare: 2004 • Autor: Gheorghe Anghel
Material: bronz • Locație: Str. Av. Gheorghe Demetriade*

În anul 1878 pleacă la studii în Franța, la Toulouse, apoi în anul 1895 urmează la Paris cursurile Facultății de Științe Politice. Participă în paralel la cursuri de medicină, botanică, artă, litere, filozofie, istorie și drept. Ca urmare a unor probleme de sănătate, revine în România și își continuă aici studiile, până în anul 1898 când se înscrie la Facultatea de Filosofie-Teologie a dominicanilor în Roma, Angelicum. În această perioadă face profesiunea de credință catolică, deși mama sa va dezaproba acest gest până la sfârșitul vieții sale. Vladimir Ghika își dorea să devină preot sau călugăr, dar renunță la idee la recomandarea Papei Pius al X-lea, care îl îndrumă pentru o perioadă spre zona apostolatului ca laic. Urmează sfatul Papei și desfășoară în anii următori o activitate fabuloasă în toată lumea, devenind unul dintre pionierii apostolatului laical.

La întoarcerea în țară, grație spiritului său filantrop, Vladimir Ghika se dedică acțiunilor de caritate și înființează primul dispensar gratuit din București, pune bazele marelui spital și sanatoriu Sf. Vincențiu de Paul, întemeiază primul spital gratuit din România și prima ambulanță. Fondează astfel prima operă catolică de caritate din România. În timpul războiului balcanic din 1913 face voluntariat sanitar și se oferă să îngrijească bolnavii de holeră la Zimnicea. Mai târziu, în timpul Primului Război Mondial se ocupă de misiuni diplomatice, de victimele cutremurului de la Avezzano, de tuberculoșii din ospiciul din Roma, de răniții de război, îmbinând cu lejeritate preocupările diplomatice cu cele populare.

În 1923 este sfințit preot la Paris, iar după hirotonire, Sfântul Scaun îi acordă dreptul de a celebra și în rit bizantin și devine astfel primul preot biritual din Vechiul Regat. În 1930, este numit Rectorul Bisericii Străinilor din Paris. În 1924 întemeiază o societate auxiliară de misiuni, Opera Fraților și Surorilor Sf. Ioan. În mai 1931, Papa îl numește Protonotar apostolic, titlu pe care inițial ezită să-l primească, întrucât promisese să nu accepte niciodată demnități ecleziastice. În final, se răzgândește și primește funcția oferită de Papă. Începutul celui de-al Doilea Război Mondial îl prinde în România. Pentru a-i ajuta și a-i încuraja pe cei săraci și bolnavi rămâne în țară, la fel cum rămâne și în București în timpul bombardamentelor.

După preluarea puterii de către comuniști, Vladimir Ghika refuză să plece cu trenul regal și este arestat în data de 18 noiembrie 1952, fiind acuzat de „înalță trădare”. În închisoarea de la Jilava, preotul fost amenințat, bătut și torturat. Ca urmare a acestor violențe atroce, în anul 1954 se stinge din viață. Monseniorul Vladimir Ghica a fost propus spre beatificare, Congregația pentru Cauza Sfinților de la Vatican urmând să analizeze dosarul cu biografia acestuia.

Statuia Monseniorului Vladimir Ghika a fost sculptată în anul 1938 de Gheorghe Anghel, ca o dovadă de grațitudine pentru ajutorul primit de la Monseniorul Ghika în timpul studiilor la Paris. Această statuie este cunoscută și sub numele de „Cărturarul”, denumire care a salvat-o de la distrugere în timpul regimului comunist. Pentru a reprezenta cât mai bine spiritul Monseniorului Ghika, sculptorul Gheorghe Anghel a exagerat doar liniile verticale ale lucrării, inspirând măreția celui înfățișat. Alungirea figurii Monseniorului reconstituie atmosfera bizantină a lucrării. Statuia a fost expusă la Muzeul Național de Artă din București, iar în anul 2004, la insistențele preotului paroh al Bisericii Franceze „Sacré Coeur”, statuia a fost așezată în scuarul din apropierea bisericii.

Gheorghe D. Anghel (1904 -1966) a fost elevul marelui sculptor Dimitrie Paciurea, la Școala de Arte Frumoase din București. Anghel își desăvârșește studiile la Paris (1924-1937) sub îndrumarea lui Antoine Injalbert. Pe durata șederii sale la Paris vizitează atelierul lui Brâncuși și studiază în muzee și expoziții, fiind interesat cu precădere de monumentele vechii arhitecturi și sculpturi franceze. Lecțiile lui Paciurea îi formaseră gustul pentru formele riguroase și expresive, dar patrimoniul cultural medieval francez și arta unor sculptori francezi moderni (Rodin, Bourdelle, Maillol, Despiau) au definitivat-o. Fără să respingă experiențele impresionismului, Anghel păstrează în portret (gen care l-a pasionat permanent) un ideal clasic. Operele lui Anghel au o atitudine solemnă, fără să fie pompoase. Cele mai importante sculpturi ale sale sunt Statuia lui Theodor Pallady (colecția Muzeului de Artă din Craiova) și Statuia lui Mihai Eminescu amplasată în fața Ateneului Român.

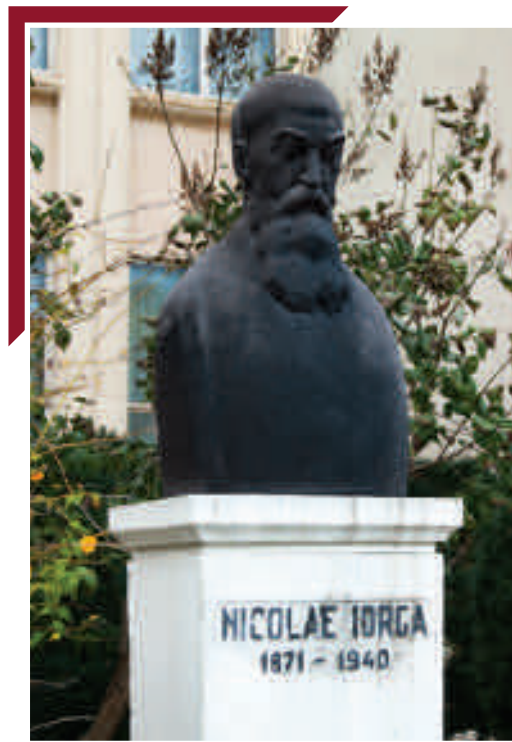
Bustul lui Nicolae Iorga

Statuia renumitului istoric român Nicolae Iorga (1871-1940) este amplasată în fața Institutului de Istorie cu același nume din București. Lucrarea sculptorului Ion Irimescu îl evocă pe marele profesor veghind asupra viitoarelor generații de istorici, amintind în același timp de viața și activitatea uneia dintre marile personalități ale culturii românești.

Nicolae Iorga a avut o carieră prodigioasă ca istoric, critic literar, documentarist, dar a fost cunoscut și ca dramaturg, poet, enciclopedist și memorialist. A ocupat funcții importante în conducerea țării, fiind pe rând ministru, parlamentar și prim-ministru. A fost, de asemenea, profesor universitar și membru activ al Academiei Române. Activitatea sa ca medievalist, bizantinist, romanist, slavist, istoric al artelor și filozof al istoriei este cunoscută chiar și în afara granițelor României. Opera istoricului cuprinde monografii de orașe, istoria bisericii, a armatei, comerțului, tipăriturilor, literaturii etc.

Viitorul profesor Nicolae Iorga a studiat în ciclurile primar și gimnazial la Botoșani, orașul său natal, apoi s-a înscris la cursurile Liceului Național din Iași, pe care le termină în 1888. A absolvit cursurile Universității din Iași, la Facultatea de Litere. La terminarea primului an, susține examenul de licență și-l trece „*magna cum laude*”. Pleacă apoi la Paris, Berlin și Leipzig pentru definitivarea studiilor universitare și la doar 23 ani Nicolae Iorga obține titlul de doctor.

Amplasare: 1976 • Autor: Ion Irimescu
Locație: Institutului de Istorie „Nicolae Iorga”

NICOLAE IORGA
1871 - 1940

Preocupat de viața politică a vremii sale încă din adolescență, Nicolae Iorga s-a implicat activ în susținerea convingerilor sale și a avut o carieră impresionantă ca politician. A luat parte la fondarea partidului Partidul Naționalist-Democrat în 1910, a fost apoi membru al Parlamentului, președinte al Camerei Deputaților și al Senatului, ministru, și — pentru o scurtă perioadă — prim-ministru. A făcut parte din opoziția Partidului Național Liberal și a Partidului Național Român. A fost un cunoscut activist de centru-dreapta și s-a opus cu vehemență grupării fasciste Garda de Fier. Devenind ulterior membru al partidului autotarist Frontul Renașterii Naționale, declară public susținerea Regelui Carol al II-lea, rival important al grupării legionare.

În perioada facultății a făcut parte doar pentru scurt timp din grupul literar *Junimea* (condus de Titu Maiorescu), pentru că în anul 1903 devine una dintre figurile importante din conducerea revistei populiste *Semănătorul*. În 1906, Iorga se desparte de activitatea „semănătoristă” și se implică în fondarea unor publicații conservatoare precum *Neamul Românesc*, *Drum Drept*, *Cuget Clar* și *Floarea Darurilor*.

Nicolae Iorga vorbea fluent limbile franceză, italiană, greacă și latină încă din perioada liceului și a fost apreciat în timpul vieții sale și după aceea pentru activitatea sa științifică uimitoare. A scris peste 1000 volume, mai mult de 12000 de articole și studii și aproape 5000 de recenzii. Una dintre cele mai importante lucrări ale sale este *Istoria României*, publicată în zece volume.

Marele om de cultură are parte de un sfârșit dramatic, întrucât își atrăsese antipatia legionarilor după moartea liderului Gărzii de Fier, Zelea Codreanu, iar aceștia îl asasinează prin împușcare în noiembrie 1940, cu ajutorul unui comando care-l ridică din vila de la Sinaia. Moartea lui Iorga a indignat comunitatea academică românească și din afara țării, iar după aflarea veștii despre odiosul asasinat, 47 de universități din întreaga lume au arborat drapelul în bernă.

Numindu-l pe Nicolae Iorga un „Voltaire al culturii românești”, George Călinescu reușește să illustreze rolul covârșitor și contribuția monumentală pe care marele istoric a avut-o în istoria și cultura poporului român, prin măreția operei și a preocupărilor sale.

Sculptorul Ion Irimescu (1903-2005), autorul Bustului lui Nicolae Iorga, a fost un cunoscut sculptor român, profesor și membru al Academiei Române și al Uniunii Artiștilor Plastici din România.

A absolvit Școala Națională de Arte Frumoase din București, unde a studiat sub îndrumarea renumiților profesori Dimitrie Paciurea și Oscar Han. După absolvire, în anul 1928, debutează în cadrul Expoziției de Pictură și Sculptură din București. Doi ani mai târziu pleacă la Paris ca bursier și are ocazia să lucreze sub îndrumarea profesorului Joseph Bernard. În anul 1932 expune la Salonul de primăvară de la Paris și este premiat cu Mențiunea de Onoare pentru lucrarea (Autoportret) din cadrul salonului.

De la întoarcerea sa în România, Ion Irimescu nu ratează nicio expoziție, în țară sau străinătate. Din 1940 este profesor la Academia de Belle Arte din Iași, apoi la Cluj din 1950, iar din 1966 preia una dintre catedrele de sculptură la Institutul de Arte Plastice „Nicolae Grigorescu” din București.

Merită amintite participările sale la Bienala din Veneția, cu 15 lucrări, apoi la Expoziția de sculptură contemporană, organizată pe lângă Muzeul Rodin din Paris, precum și cele din Berna, Helsinki, Budapesta, Dresda, Moscova, Varșovia, Praga, Paris, Stockholm, Londra, Roma, Berlin, Bonn, Istanbul, Ankara, Tel Aviv, Damasc, Cairo, Alexandria.

În 1975 muzeul din Fălticeni (orașul în care artistul se va stinge din viață) primește o donație importantă din partea sculptorului, care însuma un număr semnificativ de sculpturi și desene. Această donație pune bazele înființării *Colecției „Ion Irimescu”* din cadrul acestui muzeu.

La împlinirea vârstei de 100 de ani, artistul este sărbătorit de Academia Română. În ultima parte a vieții, artistul a trăit la Fălticeni, unde s-a îngrijit de muzeul care astăzi îi poartă numele și care adăpostește jumătate din operele sale (donate de artist orașului), aproximativ 300 sculpturi și 1000 desene. Aceasta este cea mai mare colecție permanentă de autor din România.

De-a lungul carierei sale, sculptorul Ion Irimescu a primit numeroase premii și distincții, printre care *Mențiunea de onoare a Societății Artiștilor Francezi* (1932), *Premiul Fundației Elena și Anastase Simu* (1935), *Meritul Cultural în grad de Cavaler clasa I*, *Premiul Ministerului Culturii și Artelor* (1942), *Maestru emerit al artei* (1954), *Premiul de Stat clasa I* (1955), *Artist al Poporului* (1964), *președinte al Uniunii Artiștilor Plastici* (1978-1990), *membre de onoare al Academiei Române* (1992), *Ordinul Steaua României în grad de Mare Ofițer* (2001), *Premiul pentru Excelență în Cultura Română* (2001).

Unul dintre cele mai frumoase omagii aduse operei lui Ion Irimescu este reprezentat de prezența uneia dintre lucrările sale — statuia prințului cărturar Dimitrie Cantemir — la Biblioteca Ambrosiana din Milano, între statuile lui Dante și Shakespeare.

Statuia lui Alexandru Lahovary

Statuia lui Alexandru Lahovari din București a fost realizată de sculptorul francez Marius Jean Antonin Mercié (1845-1916) și a fost inaugurată în 1901 în Piața Lahovary din București. Monumentul din bronz îl ilustrează pe celebrul om politic în postură oratorică. Marius Jean Antonin Mercié (1845-1916) a fost un cunoscut sculptor și pictor francez, membru al Academiei franceze (1891) și președinte al Societății Artiștilor Francezi.

Alexandru Lahovary (1840 – 1897) a fost un om politic și orator român. S-a născut într-o familie înstărită, iar acest lucru i-a creat avantajul unei educații înalte. A absolvit liceul și facultatea de Drept la Paris, luându-și doctoratul în științe juridice în anul 1865, înainte de revenirea sa în țară.

*Amplasare: 1901 • Autor: Marius Jean Antonin Mercié
Material: bronz • Locație: Piața Lahovary*

ALEXANDRU

AHOVARI

Este numit secretar general și director în Ministerul de Justiție (1867), iar în 1870 devine Ministrul Justiției în guvernul conservator de la acea dată. Cariera sa politică este strălucitoare, la fel ca și cea de ministru în guvernele României, astfel că a ocupat funcția de ministru de Justiție (1873 - 1876) și în guvernul Lascăr Catargiu, ministru al Agriculturii, Industriei, Comerțului și Domeniilor (1888 - 1889), în guvernul „*junimist*” condus de Teodor Rosetti și ministru al Afacerilor Străine (1889 - 1891; 1891 - 1895), în guvernele conservatoare conduse de Lascăr Catargiu și Gheorghe Manu. Discursurile sale de senator și deputat de la tribuna Parlamentului României (între anii 1870 – 1895) sunt adevărate modele de oratorie, având în general un stil energic, care folosea însă mai multe tonalități (patetică, vehementă sau caustică), potrivit situației. Discursurile sale politice și parlamentare, asemenea versurilor pe care le-a scris, au fost publicate postum în întregime, pentru unele dintre acestea existând și traduceri în limba franceză.

A fost apreciat de politicienii contemporani, grație talentului de bun orator și calităților de diplomat, pe care a avut prilejul să le probeze cât s-a ocupat de portofoliul Afacerilor Străine. Acțiunile sale au sporit prestigiul diplomației românești, iar performanțele din perioada aceea i-au adus considerația deosebită a Regelui Carol I.

Autorul monumentului din bronz amplasat Piața Lahovary, sculptorul francez Marius Jean Antonin Mercié a absolvit Școala de Arte Frumoase din Paris, alături de alte nume mari, precum Alexandre Falguière și François Jouffroy. A fost profesor la catedra de desen a Școlii de Arte Frumoase din Paris și pentru activitatea sa artistică a primit distincția Legiunea de Onoare.

ALEXANDRU

HOVAR

Statuia îl reprezintă pe Alexandru N. Lahovary, în ipostază de orator, în picioare și cu mâna stângă întinsă. La baza monumentului sunt amplasate două personaje alegorice: unul este Danubius, o parabolă a Dunării, care ilustrează un pasaj celebru dintr-un discurs ținut de Lahovary în 26 mai 1881. Personajul din stânga este o figură feminină în costum național, o reprezentare alegorică a României Agricole (România Modernă într-o interpretare diferită), care îi întinde lui Lahovary în semn de omagiu o ramură de laur. Inițial, pe soclul monumentului au existat plachete din bronz cu citate din discursurile lui Lahovary. Astăzi ele nu mai există, însă poate fi văzută pe soclu, undeva, semnătura artistului.

Statuia a fost realizată la cererea Partidului Conservator, în anul 1899, la doi ani după dispariția omului politic. Bani pentru executarea statuii au fost adunați prin subscripție publică, ca o confirmare suplimentară a respectului deosebit pentru marele om politic. Monumentul Alexandru Lahovary s-a turnat în Franța și a fost adus în țară la începutul anului în care a fost inaugurat. Monumentul este cu atât mai valoros, cu cât este una dintre primele statui înfățișând o personalitate politică contemporană din România.

Statuia lui Iuliu Maniu

Monumentul lui Iuliu Maniu din București (amplasat în Piața Revoluției în anul 1999) a fost turnat și realizat în bronz de sculptorul Mircea Corneliu Spătaru.

Iuliu Maniu (1873-1953) s-a născut la Bădăcin, într-o familie de magistrați și figuri importante în lupta pentru emanciparea națională a românilor din Ardeal. Tatăl, descendent dintr-o familie de nobili transilvăneni, era nepotul lui Simion Bărnuțiu. A absolvit școala primară la Blaj și cursurile liceului calvin din Zalău. Studiile universitare le-a efectuat la Facultățile de Drept din Cluj, Budapesta și Viena, iar în anul 1896 obține titlul de doctor în științe juridice.

*Amplasare: 1999 • Autor: Mircea Spătaru
Material: bronz • Locație: Piața Revoluției*

La revenirea în România se arată tot mai interesat de mișcările politice ale timpului său și în scurt timp debutează în activitatea de politician, înscriindu-se în Partidul Național Român (1891). A fost membru fondator și, mai târziu, președinte al Societății Academice „Petru Maior”. În aceeași perioadă participă la câteva întruniri ale studenților din Ardeal care militau pentru unitatea națională. Supranumit și „*Sfinxul de la Bădăcin*”, Iuliu Maniu s-a făcut remarcat încă de la începutul carierei pentru calitățile sale excepționale și apreciat mai ales datorită moralității sale ireproșabile. În 1897, la 24 de ani, este ales în Comitetul de conducere al Partidului Național Român.

După finalizarea studiilor, Iuliu Maniu se stabilește la Blaj și ocupă postul de consultant juridic al Mitropoliei Unite de la Blaj. Va rămâne în această funcție până în anul 1915. În 1904, după moartea liderului PNR, Ioan Rațiu, Gheorghe Pop de Băsești este ales președinte al partidului, iar Iuliu Maniu vicepreședinte. În 1905 Partidul Național Român participă la alegerile pentru Parlamentul din Budapesta, iar Iuliu Maniu candidează ca reprezentant al comunității Vințu de Jos. Din păcate, nu reușește să obțină mandatul de parlamentar decât la următoarele alegeri, în anul 1906. Acesta este momentul în care începe ascensiunea viitorului mare om politic.

După izbucnirea Primului Război Mondial, Iuliu Maniu și ceilalți conducători ai PNR refuză să semneze declarația de intrare în război alături de Austro-Ungaria. Urmează cursurile Școlii de ofițeri de la Sibiu, apoi este încorporat și trimis pe front de către autoritățile maghiare. În 1915 se întoarce la Arad unde participă decisiv la unirea Transilvaniei cu Vechiul Regat. El se implică în realizarea Marii Uniri alături de alte mari personalități ale mișcării naționale românești din Transilvania acelor vremuri, printre care se numărau Iuliu Hossu, Gheorghe Pop de Băsești, viitorul patriarh Miron Cristea și alții. Imediat după întoarcerea de pe front, Maniu pleacă la Viena pentru a negocia drepturile minorității române din Transilvania. În octombrie 1918, el înființează la Viena Consiliul Național al Românilor din Transilvania. Se întoarce la Arad în noiembrie și întrerupe negocierile cu reprezentantul Budapestei, stabilind ruperea Transilvaniei de Austro-Ungaria.

A fost unul dintre organizatorii Marii Adunări de la Alba-Iulia, din 1 decembrie 1918, unde se va decide unirea Transilvaniei cu Regatul României. În 1918 ocupă funcția de președinte al Consiliului Dirigent al Transilvaniei, funcție echivalentă celei de guvernator, care îndeplinea concomitent și funcția de ministru de interne. În februarie 1919, Gheorghe Pop de Băsești încetează din viață, iar Iuliu Maniu este ales președinte al Partidului Național Român.

În 1920, Guvernul Alexandru Averescu dizolvă Consiliul Dirigent, iar relațiile dintre Iuliu Maniu și politicienii din București s-au înrăutățit. Nemulțumit de favorizarea Partidului Național Liberal, Maniu refuză să voteze Constituția din 1923, invocând chestiuni de principiu. Partidul Național Român din Transilvania, prin vocea lui

Iuliu Maniu denunță faptul că modificarea Constituției din 1866 nu se putea face decât prin alegerea unei Adunări Constituante. Ignorând nemulțumirile lui Iuliu Maniu și profitând de contextul favorabil al alegerilor din martie 1922, când PNL-ul câștigase, guvernul condus de Ion I. C. Brătianu solicită Senatului și Camerei Deputaților să voteze la 26 martie, respectiv 27 martie 1923 o nouă constituție, folosindu-se de majoritatea pe care o avea în Parlament.

La alegerile din martie 1922, aleșii nu fuseseră investiți cu dreptul de a modifica Legea Fundamentală, ci fusese ales un parlament obișnuit, cu puteri obișnuite, care trebuia să se supună prevederilor Constituției. De aceea, Maniu nu recunoaște Constituția din 1923, declarând că o consideră nulă de drept, întrucât nu era rezultatul unei adunări abilitate. Nu o dată, Iuliu Maniu a reclamat faptul că noua constituție, nu era altceva decât o consolidare a dominației Partidului Național Liberal.

În 1926, Partidul Național Român din Transilvania se unește cu Partidul Țărănesc al lui Ion Mihalache, constituindu-se astfel Partidul Național Țărănesc. Iuliu Maniu a fost președinte al partidului (1926-1933 și 1937-1947) și de trei ori prim-ministru al României între anii 1928 și 1933.

Pentru a aduce PNT la putere, Maniu s-a implicat în organizarea unor proteste publice împotriva guvernelor PNL (manifestațiile din mai 1928) și a plănuit efectuarea „*Marșului asupra Bucureștiului*”, un marș al țăranilor ardeleni la București, organizat după modelul *Marșului asupra Romei al lui Mussolini*. În decembrie 1928, va reuși formarea unei majorități PNT la guvernare, însă, din nefericire, această primă guvernare țărănistă a avut loc în perioada mării crize economice din 1929, iar programul lui Maniu nu a putut fi implementat.

Iuliu Maniu se implică hotărâtor în acțiunile de susținere a încoronării principelui Carol, care după numeroase demersuri a fost adus, în cele din urmă, în 1930 pe tronul României. Carol însă a început imediat după aceea să ducă o politică proprie, fără să mai recunoască lucrurile promise și, în scurt timp, l-a înlăturat pe Maniu de la guvernare. În privința relațiilor internaționale, Maniu și-a exprimat susținerea pentru o politică externă orientată către Franța și Marea Britanie și mai puțin apropiată de Germania și Italia, însă România intră într-o perioadă de izolare diplomatică.

În iunie 1940, autoritățile române se văd obligate să cedeze ultimatumului sovietic de a evacua Basarabia și Bucovina de nord. După eșecul politicii lui Carol al II-lea și pierderile teritoriale, Maniu refuză colaborarea cu regimul instalat în septembrie 1940 și a celui postlegionar.

Spre sfârșitul vieții, Iuliu Maniu a fost un fervent opozant al regimului lui Ion Antonescu. După 23 august 1944, Maniu se opune preluării puterii de către comuniști, fiind încrezător peste măsură în sprijinul marilor puteri occidentale. Între august și noiembrie, Iuliu Maniu a fost ministru secretar de stat în guvernul Sănătescu. În martie 1945, s-a opus instalării guvernului, protestând împotriva încălcării democrației, adresând în mod repetat memorii către puterile occidentale. La alegerile din 1946, PNT obține o victorie zdrobitoare, însă rezultatele sunt falsificate de comuniști.

În 1947, în urma înscenării de la Tămădău, Iuliu Maniu a fost arestat de autoritățile comuniste și, ulterior, judecat pentru „înaltă trădare, tentativă de surpare a ordinii constituționale, răzvrătire, insurecție armată, instigare la trădare prin necredință și instigare la trecerea frauduloasă a frontierei”. În data de 11 noiembrie 1947, Iuliu Maniu este condamnat la închisoare pe viață. Ajunge la penitenciarul din Galați, iar în august 1951 este transferat împreună cu Mihalache și alți lideri național-țărăniști la Sighet. La 5 februarie 1953, Iuliu Maniu se stinge din viață la vârsta de 80 de ani. Despre acest moment, Nicolae Carandino relatează: „Maniu a fost ridicat din celulă, în cel mai strict secret, dar vestea se răspândise ca fulgerul în toată închisoarea. Noaptea am auzit căruța poposită în curtea închisorii, uruiala roților, nechezatul cailor, zgomotul ușor ferecat al șleaurilor. Apoi toate s-au liniștit. Maniu pleca spre groapa comună și spre gloria eternă”.

Iuliu Maniu a fost unul din cei mai importanți oameni politici dintre cele două războaie mondiale. Victimă a regimului comunist din România, Iuliu Maniu a întruchipat pentru mulți români, în timpul anilor grei ai dictaturii comuniste, simbolul speranței și al dorinței de libertate.

Mircea Corneliu Spătaru (1937 - 2011) a fost un renumit sculptor, pictor și ceramist român. A absolvit în 1962 Institutul de Arte Plastice „Ion Andreescu” din Cluj-Napoca. A fost profesor de liceu, profesor universitar și, între 1990 și 2004, rector al Universității Naționale de Arte din București. Și-a făcut debutul artistic la Cluj Napoca cu o expoziție de desene. Între anii 1965-1970 participă la expoziții de grup la București și la Expoziții de Stat. Se stabilește apoi în Capitală, unde organizează prima expoziție personală în 1990. A participat la numeroase expoziții internaționale printre care la Barcelona la concursul internațional de desen „Juan Miró”, 1971, 1972, 1973, 1974, 1978, la Paris la a XIII-a Bienală de sculptură UNESCO, 1991, la Budapesta la Expoziția de sculptură Vizivarosi Galeria, 1996; la Trienala Internațională de desen de la Wrocław, 1978, 1981, la Expoziția de desen și sculptură la Milano, 1985, la Art-Expo la Budapesta, 1991, 1992 și 1993.

Sculptorul Mircea Corneliu Spătaru s-a impus prin arta sa monumentală, care amintește de sculpturile lui Picasso, Jaques Lipchitz sau Osip Zadkine, într-o interpretare personală a amestecului de elemente din cubism și expresionism. Se remarcă printr-o vădită vocație pentru bronz, prelucrându-l diferit de modelajul tradițional. De-a lungul activității sale, Spătaru se arată atras de volumele decupate, sugestive și angajate în spiritul expresionist, cu accente grave sau explozive. În sculptura românească, artistul Spătaru apare ca o figură izolată, originală, autonomă în cercetările sale. Andrei Pleșu, în lucrarea sa despre opera lui Mircea Spătaru, spune despre artist: „Aproape fiecare lucrare este semnată ostentativ de către artist de mai multe ori. Nu mai reprezintă doar o simplă semnătură, ci mai degrabă un exercițiu de agresivitate îndreptată asupra sa, o identificare a artistului cu obiectul actului propriu. În cele din urmă următorul și victima sunt vinovați în mod egal. Spătaru este în același timp și agresor, și victimă și public. El își asumă tragedia istoriei umane cu un sentiment a propriei implicări, al responsabilității care nu permite nimănui, nici măcar simplului privitor privilegiul inocenței. Suntem cu toții responsabili pentru întreaga nefericire. O idee foarte incomodă, dar inevitabilă pentru cei ce încearcă să înțeleagă neliniștea lumii de astăzi, cu coșmarurile și speranțele sale.”

Monumentul închinat lui Iuliu Maniu este una dintre lucrările importante ale lui Mircea Spătaru, în care se regăsește cu ușurință pasiunea sculptorului pentru grandoarea monumentală, de care s-a lăsat dominat de-a lungul activității sale și care i-au creat prilejul realizării unor lucrări esențiale în arta românească. În cazul monumentului care-l reprezintă pe Iuliu Maniu, artistul a adăugat figurii centrale un copac desfrunzit, ca o coloană a spiritualității și inteligenței în timp. Personajul este așezat pe scaun are și o atitudine statică, care trimite cu gândul la meditație.

În lucrările lui Spătaru nu se regăsesc liniile curbe din sculptura tradițională, el manifestând o atracție specială pentru liniile drepte, frânte, volumele ascuțite, brutale, segmentate, tăiate și decupate cu energie. Totuși, stilul său se construiește după principiile și proporțiile tradiției realiste, accentuând proporțiile, gesturile, mișcarea și liniile de forță.

Pentru operele sale, Spătaru a primit de-a lungul timpului câteva premii și distincții importante, precum *Premiul Uniunii Artiștilor Plastici (UAP)* pentru sculptură în 1969; *Premiul la concursul internațional Joan Miro* în 1971; *Premiul Academiei Române pentru sculptură* în 1971; *Premiul criticii din România* în 1972; *Premiul Uniunii Artiștilor Plastici (UAP) din România pentru Arta monumentală* în 1972; *Premiul revistei Flacăra* pentru realizarea monumentului Iuliu Maniu, din București în 1968; *Ordinul național Serviciul Credincios în grad de Mare Ofițer* din partea Președinției României în 2000.

Statuia lui I.C. Brătianu

Cunoscut om politic, prim-ministru al României, președinte al Partidului Național Liberal și membru de onoare al Academiei Române, Ion I.C. Brătianu (1864-1927) a fost una dintre personalitățile controversate din istoria României, cu un parcurs politic fulminant și o reală vocație de conducător. A perceput încărcătura numelui său ca pe un avantaj, pe care se simțea obligat să îl onoreze. Vreme de două decenii, Ion I.C. Brătianu a modelat viața politică românească, iar clasa politică i-a dat ascultare. Este binecunoscută în istorie influența pe care a avut-o asupra Regelui Ferdinand I în deciziile sale. Istoricii l-au numit unul dintre, dacă nu chiar cel mai mare om politic și bărbat de stat al României din toate timpurile, „o adevărată școală politică”.

După obținerea diplomei de bacalaureat la Colegiul Sf. Sava din București, în 1882, efectuează voluntar un stagiul militar de șase luni în urma căruia obține gradul de sublocotenent de Artilerie. În vara anului următor, pleacă la Paris pentru desăvârșirea studiilor, iar în 1889 obține diploma de inginer. Încearcă fără succes să treacă examenul de licență la Sorbona.

*Amplasare: 1938 • Autor: Ivan Mestrovic
Material: granit negru-cenușiu (statuie) & beton
placat cu granit negru (soclu) • Locație: Bd. Dacia*

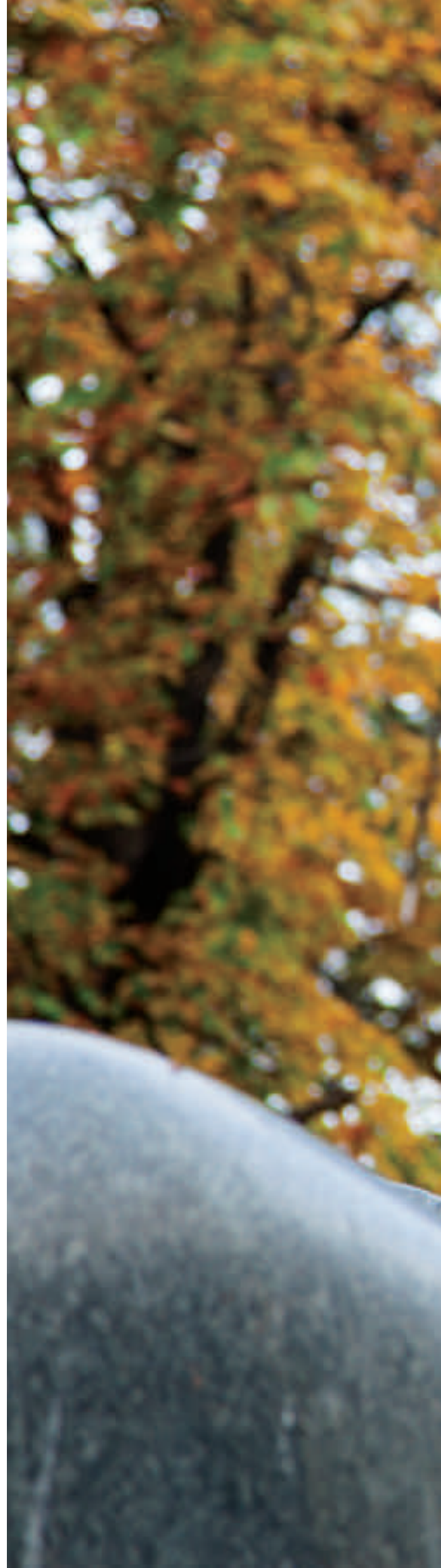
După revenirea în țară, în 1889, este înaintat la gradul de locotenent și se angajează ca inginer specialist în construcția de căi ferate Iași - Pașcani, ca subaltern al lui Anghel Saligny.

După moartea tatălui său în 1891, Ion I.C. Brătianu (sau Ionel după cum îi spuneau apropiații) se simte obligat să continue opera politică a părintelui său, așa că în 1895 candidează pentru un loc în Parlament și este ales deputat de Gorj. În 1897 este numit ministru al Lucrărilor Publice. Brătianu dorea să reformeze partidul sub toate aspectele, iar în scurt timp a devenit liderul tinerilor liberali, care erau hotărâți să contribuie la grăbirea procesului de modernizare a societății românești. A fost susținut încă de la începutul carierei sale politice de gruparea „*Oculă*”, formată din membri liberali care voiau ca Brătianu să preia conducerea partidului. Gruparea era condusă de Eugeniu Carada, guvernator al Băncii Naționale, care acționa din umbră, ocult (de unde și denumirea grupării), influențând deciziile în Partidul Liberal.

În 1901, odată cu intrarea în funcție a unui nou guvern liberal, Brătianu primește un nou mandat de ministru al Lucrărilor Publice, iar în 1902 și pe cel al Ministerului de Externe. Această nouă funcție i-a dat posibilitatea de a se ocupa îndeaproape de condiția românilor din Imperiile Otoman și Austro-Ungar, interesându-se cu precădere de situația românilor din Transilvania. Ca lider al tinerilor liberali, începe să-și contureze profilul de viitor mare om politic, făcându-și vocea tot mai ascultată în partid.

După răsturnarea guvernului conservator condus de Gheorghe Grigore Cantacuzino, ca urmare a mării răscoale țărănești din 1907, Ionel Brătianu este numit ministru de Interne în guvernul condus de președintele Partidului Național Liberal, Dimitrie Alexandru Sturdza. Anul 1907 este cel care marchează începutul consolidării poziției lui Ionel Brătianu în cadrul PNL.

În decembrie 1908, Dimitrie Alexandru Sturdza declară că nu-și mai poate exercita funcțiile de prim-ministru și, implicit, nici pe cea de președinte al Partidului Național Liberal. Ion I.C. Brătianu îi ia locul în cel mai scurt timp, atât la conducerea guvernului, cât și la conducerea partidului. Încă de la numire, el a avut grijă să anunțe care aveau să fie cele două principii fundamentale ale activității sale: libertatea de discuție și disciplina în acțiune. Se împlinește astfel unul dintre visurile lui Brătianu, acela de a urma tatălui său la conducerea partidului, mai ales că acesta reprezenta cel mai puternic instrument pe care-l avea la îndemână pentru desăvârșirea operei sale politice.

La sfârșitul anului 1909, primul-ministru este victima unui atentat, pe drumul de la Senat către casă, fiind împușcat de un lucrător al C.F.R. Se pare că agresorul intenționase să servească o lecție clasei politice, pedepsindu-l pe primul ministru pentru acțiunile sale și mai ales pentru scumpirea traiului zilnic, de care îl considera în totalitate vinovat. Se votează la scurt timp legea care interzicea dreptul la asociere și grevă pentru angajații statului, garantând însă dreptul la muncă. În acest context (mai ales că fusese dintotdeauna un susținător permanent al reformei electorale și a celei agrare, precum și a revizuirii Constituției), Brătianu îi propune lui Carol I înființarea colegiului unic pentru extinderea dreptului de vot, iar regele refuză. În urma acestei decizii, Ionel Brătianu demisionează din funcție la sfârșitul anului 1910. În octombrie 1913, Comitetul Executiv al Partidului Național Liberal acceptă propunerea lui Brătianu cu privire la reforma agrară și electorală. În ianuarie 1914, Brătianu revine în fruntea Consiliului de Miniștri.

Aplicarea reformelor n-a mai fost o prioritate odată cu începerea Primului Război Mondial. În septembrie 1914, Carol I moare, iar România devine liberă să meargă la război împotriva Austro-Ungariei.

După terminarea războiului, în noiembrie-decembrie 1918 se formează un nou Consiliu de Miniștri sub conducerea lui Ion I.C. Brătianu. În prima lună de guvernare, noul cabinet publică decretul-lege care reglementa exproprierea marilor proprietăți rurale. Însă, războiul lăsase răni adânci pe trupul țării noastre: distrugerii materiale, familii îndurerate și văduvite, scăderea nivelului de trai, scăderea producției, ceea ce a generat în perioada imediat următoare nemulțumiri în rândul populației, manifestate prin greve și lupte de stradă. Devenise astfel imperios necesară adoptarea unor ample reforme, care să rializeze România la noile realități de după război.

Ion I.C. Brătianu a fost conducătorul delegației române la Conferința de Pace de la Versailles. Lui i-a revenit obligația de a răspunde pentru semnarea de către România a unei păci separate cu Puterile Centrale în 1918 (Pacea de la Buftea). Convingerea aliaților cu privire la justetea revendicărilor teritoriale ale Regatului Român i se datorează marelui om politic și calităților sale diplomatice.

Formarea statului național unitar român, legiferarea votului universal și a reformei agrare au conturat vieții politice din România noi trăsături. Partidul Național Liberal a fost cel care a dominat scena politică din România în primul deceniu de după terminarea Primului Război Mondial, bucurându-se de sprijinul principalelor instituții economice (întrucât acestea erau conduse de figurile importante ale partidului) și de un anumit favoritism din partea regelui Ferdinand I. Măsurile luate de politicieni l-au nemulțumit pe Ionel Brătianu, astfel că acesta a intervenit pe lângă șeful statului pentru a determina căderea guvernului.

În urma intervenției lui Ionel Brătianu pe lângă șeful statului, în 1919 are loc căderea guvernului și tot sub influența sa, în martie 1920, se formează un nou guvern sub conducerea lui Alexandru Averescu. În vara anului 1921, președintele liberal declanșează o nouă acțiune de înlăturare a guvernului, considerând că venise momentul pentru liberali să preia destinele țării. În ianuarie 1922, regele Ferdinand I îl însărcinează pe Ion I.C. Brătianu să formeze noul Guvern al României. Nu mai era nevoie de nicio confirmare asupra faptului că, și când se afla pe băncile opoziției și când se afla la putere, liderul liberalilor conducea neoficial destinele țării, influențând adesea deciziile șefului statului. Evenimentele din timpul războiului și din perioada imediat următoare i-au întărit regelui credința că Brătianu era omul său de încredere.

Într-o perioadă de profunde frământări pe scena politică, după încoronarea regelui Ferdinand I și a reginei Maria ca suverani, Partidul Național Liberal se consolidează prin absorbția Partidului Țărănesc din Basarabia și a Partidului Democrat al Unirii din Bucovina, formându-se o majoritate suficientă pentru a înainta Parlamentului proiectul pentru o nouă Constituție. În pofida tuturor protestelor violente ale opoziției, regele a promulgat noua Constituție a României, prin care se asigura temeiul juridic pentru dezvoltarea României Mari.

În noiembrie 1927, Ionel Brătianu a încetat din viață în urma unei laringite infecțioase. La doar 63 de ani, „mâna de fier” care condusese statul român moare în condiții destul de suspecte, asemenea regelui Ferdinand, cu câteva luni înaintea sa. Astfel, conducătorul oficial și cel din umbră al statului decedează într-o perioadă destul de scurtă.

La un an după moartea sa, în 1928, soția și frații marelui om politic propun ridicarea unui monument închinat memoriei sale. Astfel a luat naștere asociația culturală „Așezământul Ion I.C. Brătianu” care avea ca scop, în afară de organizarea unei biblioteci publice, ridicarea monumentului menționat. Realizarea statuii lui Ion I.C. Brătianu este încredințată sculptorului croat Ivan Mestrovic (1885-1962) renumit artist plastic, autor al statuilor regilor Carol I și Ferdinand, care astăzi nu mai există. În anul 1937 monumentul este amplasat în piața Vintilă Brătianu, special amenajată în acest scop de arh. Horia Teodoru, la recomandarea lui Ivan Mestrovic. Ceremonia de dezvelire a statuii lui Ion I.C. Brătianu a avut loc în noiembrie 1938. După 1944, statuia este dezafectată și abia anul 1992 este readusă în Bulevardul Dacia, pe amplasamentul inițial.

Statuia Generalului Charles de Gaulle

Monumentul din bronz închinat marelui general francez Charles de Gaulle este amplasat la intrarea în Parcul Herăstrău și a fost realizat de sculptorul Mircea Corneliu Spătaru. Statuia are o greutate de aproximativ șapte tone și îl reprezintă pe general coborând câteva trepte, spre piața care-i poartă numele. Dezvelirea oficială a statuii a avut loc în anul 2006, cu ocazia celui de-al XI-lea Sommet al Francofoniei. La ceremonie a participat și delegația primarilor din orașele francofone, aflați în vizită la București cu prilejul reuniunii. Pe amplasamentul actual al statuii s-a aflat, între 1951 și 1962, Statuia lui Stalin din București.

Charles de Gaulle (1890-1970) a fost general și om politic francez care în timpul ocupației germane a Franței, a creat la Londra mișcarea de rezistență „*Franța Liberă*” (1940). A fost șef al guvernului provizoriu (1944-1946), prim-ministru (1958-1959) și președinte al Franței (1959-1969).

A efectuat studiile primare în Paris, apoi ca urmare a crizei politice franceze din 1905, Charles de Gaulle este nevoit să plece în Belgia pentru terminarea studiilor. În 1908 optează pentru o carieră militară, așa că se înscrie la Școala de elită Saint-Cyr, al cărei absolvent este din 1912. În același an se înrolează într-unul dintre batalioanele de Infanterie ale armatei franceze.

*Amplasare: 2006 • Autor: Mircea Spătaru
Material: bronz • Locație: Piața Charles de Gaulle*

La începutul Primului Război Mondial este avansat de la gradul de sublocotenent la cel de căpitan, în 1915. Este rănit în prima bătălie la care participă, dar când se însănătoșește revine pe front. Curajul, inteligența și calitățile sale de strateg, precum și comportamentul său în război au determinat comandamentul batalionului să-l avanseze la funcția de adjunct al Comandantului Suprem de batalion. În 1916 este din nou rănit și luat prizonier de trupele germane, fiind eliberat abia în 1918.

Charles de Gaulle își continuă cariera militară și din 1919 până în 1921 participă la formarea armatei poloneze, pentru lupta împotriva Armatei Roșii. La întoarcerea din Polonia începe să predea cursuri de artă militară la Școala Militară din Saint-Cyr, se căsătorește cu Yvonne Vendroux, cu care va avea de-a lungul vieții trei copii, apoi în 1922 intră la Școala Superioară de Război.

În 1925 este transferat la Statul Major, iar doi ani mai târziu este numit comandant de batalion. În 1931 începe activitatea în cadrul secretariatului general de Apărare Națională din Paris, unde are ocazia de a învăța despre Afacerile de ordin statal. În această perioadă publică *„Dezacord dușmanului”* (1924), *„Ascuțișul Sabiei”* (1932), *„Înarmarea ca profesie”* (1934) și *„Franța și înarmarea ei”* (1938).

În septembrie 1939, colonelul de Gaulle este numit comandantul Armatei a V-a de tancuri, ca urmare a declarației de război dintre Franța și Germania. În 1940 este numit subsecretar de stat la Ministerul Apărării, iar în momentul izbucnirii războiului a fost numit general de brigadă și chemat să facă parte din guvernul asediat, ocupând funcția de subsecretar de stat. O săptămână mai târziu, la conducerea guvernului este numit mareșalul Petain cu intenția capitulării. În acest moment, generalul de Gaulle fuge la Londra.

În luna iunie a anului 1940, de Gaulle se adresează poporului francez prin intermediul unei stații de radio londoneze și cere tuturor francezilor cu pregătire militară să continue lupta împotriva germanilor, îndemnând la rezistență. Acest discurs a rămas unul dintre cele mai cunoscute din istoria franceză. În anul 1943 își stabilește cartierul general în Algeria, iar în anul următor se întoarce în Paris, după debarcarea forțelor aliate în Normandia. În 1945 devine președinte al guvernului provizoriu care va conduce Franța prin perioada dificilă a creării unei noi constituții. În anul 1958, generalul Charles de Gaulle a fost ales președinte al celei de-a Cincea Republici Franceze, care avea o nouă constituție, cea care este și astăzi în vigoare. Câștigă și cel de-al doilea mandat de președinte în anul 1965 și rămâne în funcție până în anul 1969, când demisionează în urma pierderii referendumului cu privire la reforme. Charles de Gaulle a murit la Colombey-lea-Deux-Églises, la 9 noiembrie 1970.

Bibliografie

- Apostol Stan,
Iuliu Maniu - Naționalism și democrație. Biografia unui mare român, Editura Saeculum, 1997
- Călinescu George
Istoria literaturii române de la origini până în prezent, București, Editura Minerva, 1984
- Cosmovici Horia
Monseniorul: amintiri din viața de apostolat, București, Editura MC, 1996
- Cubleșan Constantin
Opera literară a lui Delavrancea, București, Editura Minerva, 1982
- Deac Mircea
LEXICON critic și documentar Pictori, Sculptori și Desenatori din România Secolele XV-XX, București, Editura Medro, 2008
- De Miribel Elisabeth
Memoria tăcerilor. Vladimir Ghika 1873-1954, București, Editura Arhiepiscopiei Roamno-Catolice, 2004
- Dobeș Andreea
Iuliu Maniu – Un creator de istorie, București, Fundația Academică Civică, 2008
- Frollo Mia, Sontea Sorin Alexandru, Scurtu Nicolae
Însemnări despre Monseniorul Vladimir Ghika, București, Editura Eurosong & Book, 1999
- Giurescu C. Dinu
Dicționar biografic de istorie a României, Editura Meronia, București, 2008
- Ionescu Ghiță
Oameni de stat într-o lume interdependentă, București, Editura All, 1998
- Iordache Anastasie
Ion I. C. Brătianu - un corifeu al democrației și al liberalismului românesc, București, Editura Albatros, 2007
- Mihalache Marin
Cornel Medrea, București, Editura Meridiane, 1972
- Milicescu Șt. Emilia
Pe urmele lui Delavrancea, București, Editura Sport-Turism, 1986
Monseniorul Vladimir Ghika, Pe scurt - www.vladimirghika.ro
- Neagoe Stelian
Oameni politici români, București, Editura Machiavelli, 2007
- Nicolescu C. Nicolae
Șefii de stat și de guvern ai României (1859 - 2003), București, Editura Meronia, 2003
- Pop Ionel, Z. Boilă, M. Boilă
Amintiri despre Iuliu Maniu, Cluj Napoca, Editura Dacia, 1998
- Pleșu Andrei
Despre arta lui Mircea Spătaru, Ateliere de Artiști din București, București, Editura Noi MediaPrint, 2008
- Săndulescu Alexandru
Delavrancea, București, Editura Albatros, 1975
- Scurtu Ioan
Iuliu Maniu, București, Editura Enciclopedică, 1995
- Scurtu Ioan
Ion I.C. Brătianu, București, Editura Museion, 1992
- Șeicaru Pamfil
Nicolae Iorga, București, Editura Tritonic, 2005
- Theodorescu Barbu
Nicolae Iorga, București, Editura Tineretului, 1968
- Theodorescu Barbu
Nicolae Iorga (1871-1940). Biobibliografie, București, Editura Enciclopedică Română și Editura Militară, 1976
- Țurlea Petre
Nicolae Iorga, o viață pentru neamul românesc, București, Editura Pro Historia, 2001

Oameni de Piatră

Statuia Generalului
Charles de Gaulle

Statuia lui Iuliu Maniu

Statuia lui
Alexandru Lahovary

Statuia Monseniorului
Vladimir Ghika

Bustul lui
Nicolae Iorga

Statuia lui I.C. Brătianu

Statuia lui
Barbu Ștefănescu Delavrancea

© Primăria Sectorului 1

www.oamenidepiatra.ro

Primăria Sectorului 1 al Municipiului București, Șos. București - Ploiești 9 - 13
Telefoane Centrală: 021 319 10 13-17; Fax Registratură Generală: 021 319 10 06
Email Registratură Generală: registratura@primariasector1.ro
www.primariasector1.ro

Regio - Programul Operațional Regional sprijină modernizarea României
prin oferirea de oportunități de finanțare
pentru proiecte din toate regiunile de dezvoltare ale țării.

Regio
PROGRAMUL OPERAȚIONAL REGIONAL

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

www.inforegio.ro

Investim în viitorul tău! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Regional și co-finanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională.

OAMENI DE PIATRĂ

Primăria Sectorului 1 al Municipiului București
Ianuarie 2013

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.